

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15. ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. 1853.

ΤΟΜΟΣ Δ'.

ΦΥΛΛ. 82.

MARIA.

(Εκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

(Συνέχεια. Ἴδε φυλλάδιον 81.)

Ε'.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, τὸ ἐσωτερικὸν τῆς νήσου δὲν κατ'ἑκάστην εἰμὴ ἀπὸ ἀποίκους τινάς, τῶν ὁποίων αἱ οἰκίαι, κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων δι' ἀδιεξόδων δατῶν καὶ διὰ βυθίων κοιλάδων, ἐσχηματίζον εἰς τινὰ μέρη σταθμοὺς ἐν μέσῳ τῆς εὐρυχώρου ἐκείνης χώρας. Καθόσον δὲ ἐμικρόνοντο ἀπὸ τῆς δυτικῆς παραλίας αἱ ἐρημίαι αὗται, καθίσταντο ἐπὶ τρυγύτραι τὴν ὄψιν· ἐκεῖ δὲν ἀπῆντα ὁ ὁδοιπόρος οὐδὲν ἔχον ἀνθρωπίνης διόδου, καὶ ἐκεῖ ἐβασίλευεν ἡ ἄγονος καὶ θυμωμένη τῶν ἐρήμων μεγαλοπρέπεια καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἀγρίαν ὡραιότητα.

Ἡ Κ. Δ' Ἐναμβοῦκ εἶχεν ἀναχωρήσει διὰ τὸ Βοκλάνιον μὲ πολυχρίθμον συνοδίην. Μετέβαινε δὲ ἐκεῖ ἐν φορείῳ φερομένῳ ὑπὸ δώδεκα ῥωμαλέων

μαύρων, μεταλλασσομένων ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν. Ὁ δόκτωρ Ἰάνσων καὶ ὁ παπᾶ Πέτρος τὴν συνώδευον ἐφιπποὶ ἐπὶ μεγαλοπρεπῶν ἡμιόνων, ὡσαύτως δὲ ἠκολούθουν ἐφιπποὶ καὶ αἱ ἀμνίπολοι αὐτῆς, καὶ κατόπιν τῶν μαύρων ἀμαζόνων τῆς ἤρχοντο πεζοὶ τριᾶκοντα περίπου δούλοι, φέροντες τὰ χρήσιμα οἰκιακὰ σκεύη. Τάγμα σωματοφυλάκων συνώδευον αὐτὴν μὲ τὰ τηλεβόλα εἰς τὰς χεῖρας, προηγούμενων ἀπάντων δύο ὁδηγῶν. Ἡ Μαρία ἐξηπλωμένη ὑπὸ τὰ παραπετάσματα τοῦ φορείου τῆς, μὲ τὸ ὡραῖον πικιδίον τῆς εἰς τὰ γόνατά τῆς, ὡμοίαζε τῶν μίαν τῶν βασιλισσῶν ἐκείνων βασιλισσῶν, τὰς ὁποίας οἱ Ἰνδοὶ βλέποντες μακρόθεν διαβαινούσας, πίπτουσι κατὰ γῆς· ἦτο μελαγχολικὴ, ἀδύνατος καὶ ὡραία, ὡς αἱ στερηφόροι τοῦ Σουλτάνου θεραπαινίδες. Οἱ μαῦροι, τρέχοντες εἰς τὴν ὁδὸν ἀνέκραζον· Ζήτω ἡ μικρὰ βασίλισσα! Παντοῦ αἱ ἐθνοφυλακαὶ τῶν συνοικιῶν ἦσαν ἐνοπλοι, οἱ δὲ ἀποικοὶ, διὰ τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν ὁποίων διήρχετο ἡ Μαρία, ἐδραμον νὰ τῇ προσφέρωσι δῶρα καὶ νὰ τὴν περιποιηθῶσι. Τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς ὁδοιπορίας τῆς εὗρεθι εἰς τὰς ἐρήμους, τὰς κατοικουμένας πάλαι ποτὲ ὑπὸ τῶν ἐρυθροσιδῶν, καὶ τὰς ὁποίας κανεὶς λευκὸς δὲν εἶχε ποτὲ διέλθει. Ἡ συνοδία ἐβάδιζε διὰ τῶν ἐκτετα-

μένων εκείνων σχοινίων καὶ δασούν, ὅπου ἄλλη ὁδὸς ἀπὸ τὴν ἀπεξηραμμένην τῶν καταρράκτων κοιτίδα δὲν ὑπάρχει. Τὴν νύκτα ἠναγκάσθησαν νὰ στήσωσι σκηνήν, καὶ ἡ Μαρία ἐκοιμήθη μὲ τὸν υἱὸν τῆς ὑπὸ στέγην ἐκ φύλλων ἰνδοκαλάμων, ἐστημένην ἐπὶ τεσσάρων πασσάλων. Καθὼς ὁ δόκτωρ τὸ εἶχε προῖδεῖ, ἡ κίνησις τῆς ὁδοιπορίας τὴν ἐξωογόνησε, καὶ εἰς τὴν θέαν τῆς ἡσυχίας καὶ μειδιώσης ἐκείνης φύσεως ἡ ψυχὴ τῆς καθησύχασεν. Ἡ περίλυπος ὀδύνη καὶ ἡ βαθεῖα ἀθυμία αἵτινες τὴν εἶχον κυριεύσει, μετεβλήθησαν εἰς γαλήνιον μελαγχολίαν. Ἐλθσάντες τὰς φροντίδας τοῦ ἐνεστιώτος, καὶ τὰς θανατηφόρους ἀνησυχίας τοῦ μέλλοντος, ματαίᾳ τις ἐλπίς τὴν ἐνεψύχωσε καὶ ἡσθάνθη πρὸς στιγμήν ὅτι ἀνεγεννήθη.

Ὁ δὴ ὧν ἥλιος δὲν διέχεε πλέον εἰμὴ τρέμοντά τινα φῶτα ὀπισθεν τῶν ὀρέων, ὅτε ἡ συνοδία ἐφθασεν ἐπὶ τῶν γηλόφων, αἵτινες ἐπικεῖνται τῆς ἄκρας τοῦ Βοκλανίου. Ἀδυνατεῖ καὶ αὐτὸς ὁ ἐμπειρότερος κάλαμος νὰ περιγράψῃ τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὠραιότητας τοῦ χωρίου, τὸ ὅποιον ἐφάνη τότε ἐμπροσθεν τῆς Μαρίας. Διὰ τῆς γοητευτικῆς δαίλης, ἥτις ἐκάλυπτε καὶ οὐρανὸν καὶ γῆν, εἶδεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς σχοινιάς, τῶν ὁποίων ἡ δροσερὰ χλόη τῇ ἐπανέφεραν εἰς τὴν μνήμην τοὺς λειμῶνας τῆς ἡγαπημένης τῆς Γαλλίας, καὶ μεγάλα τῶρα φύλλων σχηματιζόμενα ἀπὸ δάσος φοινίκων, καὶ κατόπιν τούτων εἶδε μακρόθεν τὸν Ὀκεανὸν, τὸν ἄχανῃ Ὀκεανὸν, ὅστις ἐθράυε κατὰ τῶν ὑδάτων τὰ μελανά καὶ ἀφρισμένα του κύματα. Θαυμάσιαι εὐωδίαὶ ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ γόνιμον ἐκεῖνο ἔδαφος· ἀπὸ δροσερώτερος καὶ ζωηρότερος ἐκίνοι τοὺς μεγάλους κλάδους, ὅπου πτηνὰ τινα ἐκελάδουν ἀκόμη!

— Ἰδοὺ ἤλθομεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας! ἀνέκραξεν ὁ παπᾶ Πέτρος ἐνθυμηθεὶς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἤλθομεν εἰς τὴν παιδιάδα τῆς Ἑβραίων.

— Καὶ δὲν μᾶς λείπουν, εἰμὴ τὰ πόρνια καὶ οἱ πατριάρχει, ἐψιθύρισεν ὁ δόκτωρ· οἱ μαῦροι αὐτοὶ αἵτινες ἐργάζονται ἐκεῖ κάτω δὲν ὁμοιάζουν διόλου τοὺς ἀγρίους.

Τῶντι πεντήκοντα σχεδὸν δούλοι κύπτοντες ἐν μέσῳ παιδιάδος καλάμων, καὶ πλῆττοντες ἐμμέτρως τὴν γῆν κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ διοικητοῦ, δὲν ὁμοιάζον ποσῶς τοὺς εἰρηνικοὺς τοῦ Ἰακώβ ποιμένας. Ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς γῆς τὴν ὁποίαν ἐκαλλιεργουν, ὑψοῦτο μεγάλη καλύβη κεκαλυμμένη ἀπὸ φοινικόφυλλα καὶ ἀπὸ ἀνθοδέσμων πορτοκαλλεῶν· αὕτη ἦτον ἡ νέκ συνοικία, ἀναγεγνησθεῖσα ἐπὶ τοῦ οἰκοπέδου ὅπου ὑψοῦτο ἄρτι ἡ οἰκία τοῦ συνεδρίου τῶν ἐρυθροειδῶν.

Εἰδός τε χωρίου ἤρχιζε νὰ σχηματίζεται εἰς τὰ πέριξ, καὶ ἐκεῖ ἐμέλλον νὰ κτίσῃσι μίαν ἐκκλησίαν.

Τὴν Κ. Α' Ἐναμβούκ ὑπεδέχθη ὁ διοικητής, ὅστις δὲν ἐδυνήθη νὰ τῇ προσφέρῃ τὰς κλεῖς τῆς κατοικίας του, ἐπειδὴ οὐτε κλεῖθρα ὑπῆρχον. Διήλθεν ἐν μέσῳ σιωπῆς θορύβου καὶ ταρχῆς· αἱ ἐργασίαι ἐπαυσαν, ὅλοι ἐδράμον νὰ ἴδωσι τὴν μικρὰν βασιλίσσαν. Οἱ ταλαίτωροι μαῦροι, ἐσπρωγνόν ὁ εἰς τὸν ἄλλον κατὰ τῆς θύρας μὲ δειλίαν καὶ περιέργειαν, κροτοῦντες τὰς

χεῖρας μὲ ἐκφράσεις χαρᾶς. Αἱ εὐγνώμονες αὗται ἀποδείξεις συνεκίνησαν μέχρι βάθους ψυχῆς τὴν Μαρίαν· πρῶτον ἤδη πρὸ πολλοῦ χρόνου ἡσθάνθη συγκίνησιν τόσῳ γλυκεῖαν· ἡ τύχη τῶν δυστυχῶν τούτων ἐξηρτάτο ἀπὸ αὐτὴν μόνην, ἥτις καὶ ἐδύνάτο νὰ τοὺς ἀνακουφίσῃ. Ἀμέσως ἐξέδωκε διατάγματα, αἵτινα δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ, παρεκίνησαν τοὺς δούλους εἰς παραφροσύνας χαρᾶς. Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα, ἡ Μαρία εὐρίσκετο εἰς τὴν στοάν, ἥτις ἐμελλε νὰ τῇ χρησιμεύσῃ ὡς θάλαμος· αἱ γυναῖκες αὐτῆς εἶχον ἀποσυρθῇ, καὶ μόνῃ ἡ Παλήδα ἠγρόπνευε ὀρθία πλησίον παραθύρου τινός. Ἡ σελήνη ὑψοῦτο μεγαλοπρεπῆς καὶ ἀκτινοδόλος ἐπὶ τῶν δασούν· ἡ αὐρὰ ἐκίνοι τὰ εὐήχη τῶν φοινίκων φύλλα, ἐνίοτε δὲ ἤκουέ τις μακρόθεν θόρυβον κωρὸν καὶ εὐρυθμον· ἦταν ὁ τοῦ μουσικοῦ ὀργάνου τῶν ἀγρίων, τοῦ ἐπιλεγομένου σίστρου, οἱ δὲ δούλοι ἐχόρευον ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς παραλίας, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὰς γλυκεῖας τῆς σελήνης λάμψεις.

— Τί βλέπεις, Παλήδα; εἶπεν ἡ Μαρία ἐγερθεῖσα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς τῆς.

— Τὸ δένδρον, κάτω ἀπὸ τὸ ὅποιον ἦτον ἡ ἀζούπα τῆς μητρός μου, ἀπεκρίθη ἡ δούλη· ἡξεύρετε, κυρία, τί πρᾶγμα εἶναι ἀζούπα; εἶναι ἓνα πρᾶγμα ὁμοιον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὀνομάζεστε σκηνήν. Εὐρισκόμην ἐκεῖ ὅπου οἱ Κόκκινοι εἶχον τὸ μέγαλον συνέδριόν των.

— Καὶ τὰ ἐνθυμεῖσαι αὐτὰ ἀκόμη; γνωρίζεις αὐτὰ τὰ μέρη;

— Ἐδῶ ἐγεννήθηκα καὶ ἐδῶ εἶδα τὴν μητέρα μου ν' ἀποθάνῃ, ἀπεκρίθη μετ' ἡλλοιωμένης φωνῆς ἡ Παλήδα.

— Ταλαίπωρε καὶ σύ! ἐψιθύρισεν ἡ Μαρία.

Ἡ δούλη ἦλθε νὰ καθίσῃ ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ψιᾶθου, ἀπέναντι τῆς στρωμνῆς.

— Κλαίεις, Παλήδα; ἠρώτησε πρῶτος ἡ Μαρία· καὶ δὲν μὲ ἔλεγες σὺ ὅτι αἱ γυναῖκες πλησίον τῶν ἐρυθροειδῶν εἶναι θούλαι, καὶ ὅτι, ἂν σὲ ἡλευθέρωνα, δὲν ἤθελες ἐπιστρέψαι εἰς τοὺς ἰδικούς σου;

— Ποτὲ, ποτὲ δὲν ἤμπορῶ νὰ ζήσω καθὼς αὐτοί, εἶπεν ὀρμητικῶς ἡ Παλήδα· ἀλλὰ τοὺς λυποῦμαι, κυρία . . . ὅταν συλλογισθῶ τὴν προεμὴν ἐκείνην σφαγὴν . . . ὅπου ἐδῶ . . . τὰς γυναῖκας, τὰ παῖδιά, τοὺς γέροντας, ὅλους τοὺς ἐσκότωσαν . . . δὲν ἄφηταν κανένα ἀπὸ τὸ μέγαλον συνέδριον· ἡ φωτιὰ ἀνέψε παντοῦ . . . Εὐρίσκονται, κυρία, καὶ εἰς τοὺς ἄσπρους, καὶ εἰς τοὺς μαύρους, καὶ εἰς τοὺς κοκκίνους, καὶ εἰς τοὺς χριστιανούς, καὶ εἰς τοὺς εἰδωλολάτραις, ἄνθρωποι μὲ πέτρινην καρδίαν.

— Καθὼς ὁ κόμης Λοανθιλλιέρος! ἐψιθύρισεν ἡ Μαρία· ὦ! δὲν ἡξεύρεις, Παλήδα, πόσον φοβοῦμαι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον!

Καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχεται· κατόπιν δὲ εἶπε μὲ κίνημα πίστεως καὶ γενναιοψυχίας·

— Ἐχω τὴν καρδίαν πλέον ἥσυχον· αἰσθάνομαι ἐδῶ τὸν ἑαυτὸν μου εἰς καλὴν κατάστασιν· ὕστερον ἀπὸ τόσον κραιφνὴν πρῶτην φορὰν τῶρα, Παλήδα, μὲ

φαίνεται ότι θα κοιμηθῶ ἡσυχῶς καὶ ὅτι ὁ θεὸς με φυλάττει διὰ τὴν ἐπαύριον εὐτυχίαν τινά.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἤγγισε μετὰ τὴν μίαν τῶν χειρῶν της τὴν βεβαρημένην κεφαλὴν της καὶ ἐκλείσε τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἡ Παλὴδα ἐκίνησεν ὀλίγον ἐλαφρῶς τὴν στρωμνὴν καὶ ἐσκέπασεν ἡσυχῶς τὴν δέσποινάν της, ἥτις μετ' ὀλίγον παρεδόθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορρέως. Πρὸς τὸ πρωῒ, ἡ Μαρία ἐξυπνίσθη ἀπὸ τὰς μανιώδεις ὕλακας τῶν σκύλων, οἵτινες ἐφύλαττον ὡς φρουρά.

— Τί τρέχει, Παλὴδα; τί ἀκολουθεῖ; ἠρώτησεν ἐγερθεῖσα ἐντρομος σχεδόν.

Ἡ δούλη ὑπῆγε νὰ παρατηρήσῃ ἔξω.

— Τίποτε δὲν βλέπω, κυρία, ἀπεκρίθη, τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα ταλαίπωρον μαῦρον ἐκεῖ κάτω. Παναγία μου! θαρρεῖς πῶς οἱ σκύλοι ζητοῦν νὰ τὸν φάγουν; βέβαια δὲν θὰ ἦναι ἄνθρωπος τῆς οἰκίας.

— Θὰ ἦναι κανεὶς δούλος δραπέτης ὅστις ἐρχεται νὰ ζητήσῃ τὴν χάριν του· θέλει τὴν λάβει, εἶπεν ἡ Μαρία κλείσασα ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμούς.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τὸ πρόγευμα, ἡ Μαρία ἐξῆλθεν εἰς τὸν περίπατον διὰ τοῦ φορείου της. Ὁ δόκτωρ καὶ ὁ παπᾶ Πέτρος τὴν συνοδεύουν, περιστοιχεῖτο δὲ καὶ ἀπὸ μέρος τῶν φρουρῶν της. Καθ' ἣν στιγμὴν διήρχετο τὴν δεινδροστοιχίαν, εἰς μαῦρος ἐξελθὼν αἰφνης ἀπὸ πύκνωμά τι δένδρων ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐκάθητο συνεσταλμένος, ὤρμησεν ἐμπροσθεν τοῦ φορείου. Οἱ φρουροὶ ἐπροσπάθησαν νὰ τὸν ἀποθνήσκωσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπροχώρησε θαρραλέως μέχρι τῆς μικρᾶς βασιλίσσης, καὶ ῥίψας εἰς τοὺς πόδας της ἓν βαλάντιον ἐξ ὀλοσηρικοῦ μαύρου,

— Ἀρχόντισσα, εἶπεν, ἓνας ταλαίπωρος ἄσπρος σὰς στέλλει τοῦτο.

Ἡ Παλὴδα ἀνεσῆκωσε τὸ βαλάντιον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὴν Μαρίαν, ἥτις τὸ ἔλαβε μετὰ κίνημα ἐκπλήξεως.

— Τί σημαίνει τὸ δῶρον τοῦτο; εἶπεν. Αὐτὸ τὸ βαλάντιον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐδόθη προχθὲς εἰς τοὺς ὁμήρους μετ' ἐλεημοσύνην.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα τὸ ἠνοιξεν. Ἐντὸς αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἓν νόμισμα τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτῆρες εἶχον ἐξαλειφθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχον χαραχθεῖ μετ' ἀκονισμένην βελόνην εὐανάγνωστα γράμματα. Ἀκόμη σχεδὸν δὲν εἶχεν ἡ Μαρία τελειώσει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν στοιχείων τούτων, καὶ ἀνωρθώθη βιαίαν ἐκβαλοῦσα φωνήν. Δευτέραν ἤδη φωνὴν ἀνεγίνωσκε τὸ ὄνομα τοῦ Μωδράυ.

— Ποῖος σὲ ἔδωσε τοῦτο; εἶπεν εἰς τὸν γονυκλινῇ ἐμπροσθεν της μαῦρον.

— Ἐνας πτωχὸς ἄσπρος ὁμηρος, ὅστις θὰ κρεμασθῇ διότι ἐσῆκωσε χεῖρα κατὰ τοῦ αὐθέντου του.

— Ἐνας ὁμηρος! ὁ ὁμηρος τοῦ πλαιάρχου Βαλκαρδέτου; ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία.

— Αὐτὸς ὁ ἴδιος· τὸν συνέλαβαν εἰς τὴν συναικίαν τοῦ Ἱεροκλήρυκος ἀφοῦ ἔχαμεν αὐτὸ τὸ κακὸν ἔργον· ὁ ταλαίπωρος νέος!

— Ἦσουν ἐκεῖ; τὰ εἶδες αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγεις;

γνωρίζεις τὸν Μωδράυ; διέκοψεν ἡ Μαρία, μόλις δυνθεῖσα ν' ἀρθρώσῃ λέξεις τινάς.

— Ἄν τὸν γνωρίζω, λέγει! Ἐξαίρετα· εἶναι ἓνας καλὸς μικρόσωμος ἄσπρος· ἐτραδίσαμεν μαζί καὶ κωπία. Ὅταν τὸν ἐπιάσαν, τὸν ἐπῆρα τὸ κατόπιν. Ἀμα ἐφθασεν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον ἐζήτησε νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν μικρὰν βασιλίσσαν, καὶ ὅταν τὸν εἶπαν ὅτι εἶχεν ἀναχωρήσει, μετ' ἔδωκεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον σὰς παρουσίασα καὶ ὑπεσχέθην νὰ τὸ φέρω.

— Καὶ ἐκτοτε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης παρεῖλθον δύο ἡμέραι, δύο ἡμέραι! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία μακρῶς ἀναστενάξασα· στραφεῖσα δὲ κατόπιν πρὸς τὴν ἐκπληκτον συνοδίαν εἶπε μετὰ βραχὺν τόνον φωνῆς.

— Εἰς τοὺς ἵππους! εἰς τοὺς ἵππους! ἀμέσως! Νὰ εὐρεθῶμεν ἀπόψε εἰς τὸ Βασιλικὸν φρούριον. Ἐκεῖ θίλω ἐπιβιδεασθῇ, καὶ, ἂν ὁ καιρὸς μᾶς βοηθήσῃ, ἡμπορῶ μετ' ὀλίγας ὥρας νὰ εὐρεθῶ εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον· θὰ φθάσω, ὦ θεέ μου! θὰ φθάσω ἐγκαίρως.

— Κυρία, εἶπεν ὁ δόκτωρ καταπλαγείς, ἡμπορεῖτε νὰ ταξιδεύσητε εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ἀδύνατος καὶ ἀσθενὴς καθὼς εἰσθε; ἐπιθυμεῖτε λοιπὸν νὰ φανευθῇτε μόνη σας; . . .

— Προέκειται ν' ἀποθάνῃ ἐκαῖνος! ἢ καὶ ἀπέθανεν ἴσως! καταλαμβάνετε, ἰατρέ; εἶπεν ἡ Μαρία ὀλοφυρομένη . . . ἐκτός ἂν φθάσω ἐγκαίρως! . . . Εἰς τοὺς ἵππους! Ἄς ἔλθωσιν οἱ ὁδηγοί! . . . ἄς με φέρωσι διὰ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ ὀλίγον μετὰ μέλει διὰ τοὺς κόπους καὶ τοὺς κινδύνους. . . . Θέλω τὰ ὑπερπηδῆσαι ὅλα. . . ἀλλὰ πρέπει νὰ φθάσω· πρέπει, ἀκούστε; ἄλλως ὁ Μωδράυ ἐχάθη!

— Δὲν θέλομεν σὰς ἀφήσει, κυρία, μόνην, εἶπεν ὁ μοναχὸς· τῶρα ἀμέσως ἀναχωροῦμεν μετ' ὑμᾶς.

Εἶχεν ἤδη καταβῇ τοῦ φορείου της καὶ ἐπέσπευδε μετ' ἄπειρον ἀνυπομονησίαν τὰς προπαρασκευὰς τῆς ἀναχωρήσεως, ὅτε ὁ δόκτωρ πλησιάσας τὸν παπᾶ Πέτρον τῷ εἶπεν ἐκπληκτός.

— Εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ κυρία, εἶναι ἀδύνατον νὰ ταξιδεύσῃ οὕτω, εἰμὴ μετὰ τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ πνευματικοῦ της· ἐνδέχεται ν' ἀποθάνῃ καθ' ὁδὸν, πάτερ μου.

— Ἔστ' ἐβέβαιος ὅτι δὲν θέλουν τὴν θανατώσει οἱ κόποι ἢ αἱ σωματικαὶ ἀδυναμίαι, ἀπεκρίθη σείων τὴν κεφαλὴν.

Στιγμὰς τινάς μετὰ ταῦτα, ἡ Κυρία Δ' Ἐναμδοῦκ ἦτον ἐφιππος· ὁ ὁρμητικὸς οὗτος κλονισμὸς εἶχεν ἐκπνεύσει τὰς δυνάμεις της. Πυρετώδης γενναιοφυχία ἐκοκκίνισεν ἐλαφρῶς τὰς παρειὰς της, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ βλέμμα της πλείονα θέλητρα καὶ ζωὴν.

— Ἐμπρός! εἶπε συνελθοῦσα αἰφνης μετ' ὀρμήν καὶ γενναιότητα· ἐμπρός! πρέπει, θεοῦ θέλοντος, νὰ φθάσω ἀπόψε εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Μετὰ τὰ τέσσαρα, καὶ πάντοτε ἀπὸ τὸν συντομώτερον δρόμον!

Ἀνεχώρησε λοιπὸν συνοδευομένη ἀπὸ τὸν ἱατρὸν μόνον καὶ τὸν παπᾶ Πέτρον, τὴν Παλὴδα, καὶ δύο τῶν φρουρῶν της. Οἱ ὁδηγοὶ ἔτρεχον ἐμπρός. Ὁ

στρατός διέβη διὰ τῶν δασῶν καὶ τῶν κρημνῶν, χωρὶς νὰ παρεκτραπῇ τῆς εὐθείας γραμμῆς, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὸ Βασιλικὸν φρούριον ἀρχομένη ἀπὸ τοῦς πρόποδας τοῦ Βακλινίου ὄρους. Ἡ Μαρία ἤγειρε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, παρατηροῦσα τὴν θάλασσαν· ὁ ἄνεμος ἦτο οὐριος καὶ εἰς τριῶν ὥρῶν διάστημα ἐδύναντο νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον. Ἦσαν περίπου ἑξ ὥραι τῆς ἐσπέρας, ὁ ἥλιος ἔδυε, καὶ σφοδρὸς ἔπνεε νοταπηλιώτης. Ἡ Κυρία Δ' Εὐκμβούκ, καθημένη εἰς τὸ βᾶθος τῆς λέμβου μετὰ τὸ μέτωπον εἰς τὰς χεῖρας, ὑπελόγιζε μετὰ τρομερᾶς ἀγωνίας τὸν καιρὸν, ὅστις θὰ ἐχρειάσθῃ διὰ νὰ καταδικάσῃ τὸν Μωδράϊ. Οἱ δικαστικοὶ κανόνες δὲν ἐπιδέχοντο βραδύτητα, καὶ ἐγκληματικὴ δίκη ἐδύναντο νὰ περαιοθῇ εἰς εἰκοσιτεσσάρων ὥρῶν διάστημα· ἀλλ' ἦτι συνήθεια ν' ἀρίνωτιν εἰς τὸν καταδικασθέντα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀποράσεως, μίαν τελευταίαν νύκτα διὰ νὰ σκεθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του· ἡ Μαρία ἐδύναντο λοιπὸν νὰ φθάσῃ ἐν καιρῷ· ἡ λέμβος ἔπλεε μετ' οὐριον ἄνεμον, ἀρίνουτα μακρὰ ἰχνη. Μετ' ὀλίγον ἡ σελήνη ἀνέτειλε καὶ ἐφώτισε μετὰ τὴν κινωπὴν τῆς λάμπιν τὸν οὐρανόν· φῶς διαφανὲς ἀντικατέστησε τὸ πένθιμον σκότος ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἡ φύσις εἶχε πρὸς στιγμὴν ἐκλείψει· ἡ ἀνεφελὸς παραλία ἐφάνετο κατακερματισμένη εἰς μεγάλας γωνίας ἐντὸς τῶν κυκλῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης· ὅλα δὲ τὰ καθεκστα τοῦ χωρίου ἐγένοντο ὁρατὰ, πλὴν μετ' ἀμυδρὰ χρώματα, ὅμοια μετὰ τὰς διχρόους εἰκονογραφίας. Δὲν ἤκουέτις, εἰμὴ τὴν βοὴν τοῦ ἀνέμου εἰς τὸ πανίον τῆς λέμβου, καὶ ἐνίοτε τὸ τρίξιμον τοῦ οἴκου. Ὁ δόκτωρ Ἰάνσων καὶ ὁ παππᾶ Πέτρος συνδιελέγοντο σιγαλῶς. Ἡ Μαρία, μετὰ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους, καὶ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην, ἵστατο ἀκίνητος εἰς τὸ ἐπισθὲν μέρος τῆς λέμβου. Μετὰ παρέρουσιν τριῶν ὥρῶν περίπου, φῶτά τινα ἐφάνησαν μακρόθεν· ἐπλησίασαν εἰς τὸν ὄρμον τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἡ σελήνη διέχευε τίσον ζωηρὸν φῶς, ὥστε ἐδύναντο νὰ διακρίνωσι τῆς παραλίας τὰ ἀντικείμενα. Ἀμέσως ἡ Μαρία ἐγνώρισε τὴν εἰσοδὸν τοῦ ὄρμου, τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ὠνόμαζον Μεγάλον Βράχον, καὶ ἀποστρέψασα τὸ πρόσωπον, ἔπλεε σχεδὸν λειπιδωμένη, καὶ μετ' ὀλίγον μόλις ἀκουσμένην, σφίγγουσα τοὺς βραχίονας τῆς καθημένης δούλης εἰς τὰ γόνατά της.

— Παλῆδα, εἶπε, παρετήρησε· τί βλέπεις εἰς τὴν ἀκτὴν, ἐπάνω ἀπὸ τὸν Μεγάλον Βράχον;

— Χριστέ μου! ἀνέκραξεν ἡ θεραπαινὶς· ἡ κρεμάθρα! Ἡ Μαρία ἐκινήθη ὁρμητικῶς καὶ ἐδοκίμασε νὰ παρατηρήσῃ, ἀλλ' ἡ τετραγυμένη ὄψις αὐτῆς δὲν διέκρινε τὸ παραμικρόν· τότε ἐγονυπέτησε καὶ εἶπεν, ἔξω φρενῶν σχεδόν·

— Παρατήρησε ἀκόμη. . . . Τί βλέπεις ἐκεῖ κάτω; κανένα ἄνθρωπον;

— Τίποτε, τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ ξύλον τῆς κρεμάθρας, ἀπεκρίθη ἡ Παλῆδα.

— Ἀ! ζῆ λοιπὸν! ζῆ ὦ θεέ μου! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία. Στηριγθεῖσα δὲ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ ὤμου τῆς Παλῆδας, ἐξέβλεψε μακρὸν ἀναστενγμὸν καὶ ἐλειποθύμησε.

Στιγμὰς τινὰς μετὰ ταῦτα, ἡ λέμβος προσώρμησεν ἐμπροσθεν τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἦτο τότε δέκα ὥραι σχεδὸν τῆς ἐσπέρας. Ἡ Μαρία, μόλις συνῆλθεν ἀπὸ τὴν λειποθυμίαν, καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν γῆν, καὶ λαβοῦσα τὸν βραχίονα τῆς θεραπαινίδος τῆς, εἶπε μετὰ γενναιοψυχίαν, μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῶν παραθύρων τοῦ φρουρίου,

— Δὲν με περιμένουσιν εἰς τὸ φρούριον, καὶ ὅμως ἐγὼ ἔφθασα!

Ὁ ἱατρὸς καὶ ὁ μοναχὸς, ἀνήσυχτοι διὰ τὰ συμβαίνοντα, ἐπροσπάθησαν νὰ τὴν ἐμποδίσωσι καὶ νὰ τὴν πείσωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀναγγεῖλῃ πρῶτον εἰς ἑξ αὐτῶν τὴν ἐπάνοδόν της.

— Ὅχι, πάτερ μου, ἀπεκρίθη αὕτη πρὸς τὸν μοναχόν, πρέπει νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον τοῦ Λο-ανθιλλιέρου, χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ σκεθῇ τί πρέπει νὰ πράξῃ. Ὑμεῖς δὲν τὰ γνωρίζετε ὅλα Ὅχι. . . . τίποτε δὲν γνωρίζετε καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία ἀγνοῶ τὸ μυστικὸν τῆς τρομερᾶς ταύτης ἀνομίας. . . . ἀλλ' ἤδη τὸ ὑποπτεύομαι, καὶ μετ' ὀλίγον θέλω τὰ μάθει ὅλα Ἐλθετε, ἐλθετε δικαιοσύνη θέλει γίνεαι τὸ ὁμνῶ μετὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου!

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα, ἐβάρυνε μόνη καὶ πρώτη πρὸς τὸ φρούριον. Τὸ πᾶν ἤδη καθηύδε, καὶ βαθεῖα σιωπὴ ἐβαρύνετο ἐπὶ τῆς παραλίας, ὅπου κανὲν ἀνθρώπινον πλάσμα δὲν ἐφαίνετο. Ὁ εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς μεγάλης αὐλῆς τεθειμένος σκοπὸς, ἀνεφώνησε· τίς εἶ;

— Ἡ Κυρία καὶ ἡ συνοδία της, ἀπεκρίθη ὁ μοναχὸς ὅστις προηγεῖτο. Ὅλοι εἰσῆλθον εἰς τὴν αὐλήν· διερχομένη ταύτην ἡ Μαρία, παρετήρησε φῶς εἰς τὸ παρεκκλήσιον καὶ ἀνθρώπους τινὰς ἵσταμένους εἰς τὸ κατώφλιόν του.

— Χριστέ μου! ἀνεφώνησεν ἡ Μαρία, ἐκεῖ εἶναι! Καὶ τρέμουσα, καὶ ἐκτατική, καὶ μετὰ τὰς χεῖρας ἀνατεταμένας πρὸς τὸν ὕψιστον, ὑπῆλθεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον· οἱ εὐρισκόμενοι ὅμως ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ἄνθρωποι ἀπηγόρευσαν εἰς αὐτὴν τὴν δίοδον· κανεὶς δὲν τὴν ἐγνώρισε, διότι τὸ πρόσωπόν της ἦτο κεκρυμμένον ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς.

— Αἱ! ὦρκα καλή; τί ἐρχεσαι νὰ κάμῃς ἐδῶ; κοπέλλα μου; εἶπεν ὁ ἀστούριανός· Ρικίων· δὲν ἤξεύρεις ὅτι ἐκεῖ μετὰ εἶναι ἕνας, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει νὰ κάμῃ πλέον παρὰ μετὰ τὸν θεὸν καὶ τὸν παππᾶ; Κανεὶς ἄλλος δὲν θὰ τὸν ἰδῇ ἀπόψε, τὴν τελευταίαν τοῦ νύκτα. Φύγε λοιπὸν!

Ἡ Κυρία Δ' Εὐκμβούκ ἐβίβεν ὀπισθεν τὸ κάλυμμα τῆς, καὶ παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν ἱσπανόν, ὅστις ἐμεινεν ὡς ἐμβρόντητος, καὶ ἀπεσύρθη. Ὁ κατὰδικος ἦτο μόνος εἰς τὸ παρεκκλήσιον, γονυκλινὴς εἰς τὸ πλάγιον τοῦ προσκυνηταρίου τῆς Μαρίας. Αἱ χεῖρές του ἦσαν ἐσφιγμέναι διὰ σιδήρων, οἱ δὲ πόδες του σφιγκτὰ ἀλυσσοδεμένοι, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἐδύναντο νὰ κάμῃ οὔτε ἐν βῆμα, οὔτε καὶ νὰ συνάψῃ τὰς χεῖρας· ἐπαναγορεύοντι θεράποντος ἐκάλυπτε τοὺς ὤμους του, τὰ δὲ μαῦρα ἔκνθα μαλλία του ἐπιπτον εἰς τὰ ὀπίσω ἐπὶ τοῦ βαναύ-

σου τούτου ἐνδύματα· ἡ ἔμπροσθεν τοῦ βωμοῦ ἀνῆλ-
μένη λυχνία ἐφώτιζεν ἐντελῶς τὸ πρόσωπόν του· ἡ
τὸν ἥσυχος καὶ σύννους.

Εἰς τὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον ἐπροξένησεν ἡ Μαρία
εἰσερχομένη δὲν ἐστράφη ποσῶς τὴν κεφαλὴν, εἰς
τρόπον ὥστε ἐκείνη ἐδυνήθη νὰ προχωρήσῃ, χωρὶς νὰ
τὴν ἰδῇ. Ὅταν δὲ εὗρέθη πλησίον του τὸν παρετή-
ρησε μίαν στιγμήν μὲ ζωπρὸν συγκίνησιν· ἀνεγνώ-
ρισε βραδέως καὶ μὲ τὴν καρδίαν πλήρη συμπαθείας
καὶ μεγάλης χαρᾶς, τὰ ὡρὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ
προσώπου του, τὴν ὡραίαν ἐκείνην κόμην του καὶ
τὸ εὐγενὲς σχῆμα τῆς κεφαλῆς του, τὰ ὁποῖα ἄ-
παντα αἱ δυστυχίαι, αἱ θλίψεις, καὶ αἱ καταισχύναι,
δὲν εἶχον ποτὶς μεταβάλλει· καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθοῦσα
καὶ γονυπετήσασα εἰς τὸ προσκυνητᾶριόν της·

— Μωδράῦ! ἐψιθύρισε μετὰ γλυκύτητος στρα-
φεῖσα πρὸς αὐτόν.

Εἰς τὴν φωνὴν ταύτην ὁ Μωδράῦ ἐρρικίασε· τὰ
χεῖλη του ἐγίναν ὡρὰ καὶ προσπαθῆσαι νὰ συνά-
ψῃ τὰς χεῖράς του· Μαρία μου! ἀνέκραξε, φιλότατη
μου Μαρία! Δίκαιε θεέ! ὄνειρον τέχα βλέπω;

— Ἐγὼ εἶμαι, εἶπεν ἐκείνη μὲ σπαραξικάρδιον
φωνὴν, ἐγὼ εἶμαι, Ἐρρίκε, ἔρχομαι νὰ σὲ σώσω
ἢ! δοξασμένος νὰ ἦναι ὁ θεὸς ὅστις ἐπέτρεψε νὰ
φύγῃς ἐν καιρῷ! Ἀς τὸν εὐχαριστήσωμεν, Ἐρρίκε!

Καὶ ἀνακαλῆσασα τὰς δυνάμεις της, ἐδέχθη στι-
γμᾶς τινάς, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν
ἀνατεταμένους· ἔπειτα δ' ἐκτείνας τὴν χεῖρα πρὸς
τὸν αἰχμάλωτον·

— Σήκω, Μωδράῦ, εἶπε, σήκω καὶ ἔργου μα-
ζύ μου.

Ὁ Μωδράῦ ἠγέρθη μετὰ κόπου, ἡ δὲ Μαρία πα-
ρετήρησεν, ὅτι μόλις ἐδύνατο νὰ περιπατήσῃ, τόσον
ἦτο ἀδύνατος καὶ σφιγκτικὰ ἀλυτοδεμένος· τότε τὸν
ὑπεστήριξε καὶ περατήρυσεν αὐτὸν μὲ ὀφθαλμοὺς
καθύγρους, ἐπρόσθισεν·

— Στήριξον εἰς ἐμὲ, Ἐρρίκε... ὦ! πόσον ὑπέ-
φερες, φεῦ! καὶ ἐγὼ ὡσαύτως!

— ἢ Μαρία! Μαρία! σὺ λοιπὸν εἶσαι, εἶπε
σφίγγας ἐπὶ τοῦ στήθους του τὴν στήριζουσιν αὐ-
τὸν χεῖρα· βυθισθεὶς δὲ κατόπιν εἰς τὴν ὁρμητικὴν
ταύτην χαρμῶσυνον συγκίνησιν, ἐστάθη καὶ προσή-
λωσεν ἐπὶ τῆς Μαρίας θαυμασμοῦ βλέμμα.

— Ἐρρίκε! ἀνέκραξεν ἐκείνη, Ἐρρίκε, ὡχρίας!

— Δὲν εἶναι τίποτε· εἶναι στιγμιαία ἀδυναμία·
ἦμην ἥσυχος μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς, μολονότι
ἐβλεπον ἐμπρὸς μου τὸν θάνατον, καὶ ἡ καρδία μου
δὲν ἐπαλλε ταχύτερον ἀπὸ τὸ σύνθημα... δὲν ἐδει-
λίασα... ἀλλ' ἤδη ἀπέκαμην πλέον... ὦ! αὐτὴ ἡ εὐτυχία ἦτον, Μαρία, τόσον ἀνέλπιστος, τό-
σον μεγάλη, ἦτον ὑπεράνω τῶν δυνάμεών μου, ὥστε
ἐνίκηθην... Μαρία, εἶμαι ἀδύνατος... τώρα φο-
βοῦμαι τὸν θάνατον, καὶ θέλω νὰ ζήσω. Ἀλλὰ γνῶ-
ρίζεις ὅτι εἶμαι καταδικασμένος, καταδικασμέ-ος,
εἰς αἰτιμον ποινὴν, ὅτι ἡ ἀγγύνη ἐστήθη, ὅτι δὲν
ἔχω πλέον, εἰμὴ αὐτὴν τὴν νύκτα;

— Ναί, ἀλλ' εἶμαι ἐγὼ ἐδῶ! ἀπεκρίθη ἡ Μαρία.

Ἡ συνοδεία τῆς Κυρίας Δ' Ἐναμβούκ εἶχε σταθῇ

εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τοῦ παρεκκλησίου· ἔκα-
στος ἐπρόσμενε μὲ εἶδος τι ἐκπλήξεως νὰ ἴδῃ τὰ
γεννησόμενα· οἱ φυλάττοντες τὸν κατάδικον ἄνθρωποι
οἵτινες ἀνέκον ὅλοι εἰς τὴν Ἰσπανικὴν φρουρὰν τοῦ
κόμητος, ἔσαν τοποθετημένοι εἰς τὰ δύο πλάγια
τῆς θύρας.

Ἡ Μαρία ἐπροχώρησε πρὸς αὐτοὺς μὲ βλέμμα
ὑπερήφανον, παρωγισμέ-ον, καὶ μὲ γενναιοψυχίαν,
διότι προσῄλεπεν ἴσως ἀντίστασιν τινὰ εἰς τὰς δια-
ταγὰς της· διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκράτει τὴν ἀλυ-
σον, ἥτις ἦτο περασμένη εἰς τὸ σφίγγον τὸν τράχη-
λον τοῦ Μωδράῦ σιδήρον.

— Ἀποσυρθεῖτε, εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσπανοὺς, δὲν
εἶναι πλέον ἀνάγκη νὰ φυλάττῃ κανεὶς ἐδῶ.

— Κυρία, ἀπικρίθη ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν μὲ δισταγμὸν
τινα, θὰ δώσωμεν λόγον εἰς τὸν κόμητα διὰ τὸν
κατάδικον.

— Ἀναλαμβάνω ἐγὼ ὅλας τὰς εὐθύναις εἰς βά-
ρος μου, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, καὶ δὲν εἶθε ὑπόχρεοι
νὰ δώσετε λόγον εἰς τὸν γενικὸν τοποτηρητὴν μου.
Φύγετε ὅλοι!

Ἰπῆκουσαν. Καὶ ἡ Μαρία διέταξε τοὺς ἀνθρώπους
της νὰ ἐκβάλλωσι τὰ σιδήρα τοῦ Μωδράῦ· κατόπιν
δὲ τῷ εἶπε,

— Τὴν χεῖρά σας, κύριε, καὶ ἔργασθε μετ' ἐμοῦ.

Ὁ Μωδράῦ προσέφερε τὸν πληγόμενον βραχί-
ονά του, καὶ ἡ Μαρία ἐστήριξε τὴν κεκαλυμμένην ἀπὸ
μεταξωτὸν χειρόκτιον χεῖρά της· ὅστις δὲν τὴν ἐβλε-
πεν ἰδίῳις ὄμμασι, δὲν θὰ ἐδύνατο ποτὲ νὰ πιστεύσῃ
ὅτι ἡ μικρὰ βασίλισσα ἐβάδιζε, συνοδευομένη ἀπὸ
τὸν βακενδύτην ἐκείνον ὁμηρον, μόλις φέροντα ὡς ἐν-
δυμα χονδροειδέστατόν τι ὕφασμα τῆς Γουίνεας,
καὶ τοῦ ὁποῖου οἱ γυμνοὶ πόδες ἔφερον ἀκῆμη τὸ
ἔλκος σιδήρου κρῖκου, ἐπὶ πολὺν χρόνον διαμεύσαν-
τος τὸν ἀστράγαλον. Διήλθον οὕτω τὴν μεγάλην
αὐλήν· καθ' ἣν δὲ στιγμὴν εἰσῆρχοντο ὁ Λοκνβιλλιέ-
ρος ἐφάνη εἰς τὸ ὑψηλὸν μέρος τῆς κλίμακος. Ὁ Ρι-
κίων εἶχεν ἤδη τὸν πληροφόρησι περὶ τοῦ συμβάντος.

— Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ! ἐψιθύρισεν ὁ πα-
πᾶ Πέτρος εἰς τὸ οὖς τοῦ ἱατροῦ, δὲν μὲ λέγετε τί
θέλει γίνεαι τώρα;

Ἀνέβησαν σιωπηλῶς εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συνε-
δριάσεως.

Ἡ Κυρία Δ' Ἐναμβούκ ἐδείκνυσεν ἀταραξίαν καὶ
συγκεντρωμένη τις γενναιοψυχία ἐνεθάρρυνε τὸ βλέμ-
μα της, ὁ δὲ κόμης μόλις εὗρέθη ἐνώπιόν της, καὶ
ἐνόησεν ὅτι, ὅχι μόνον ἤθελε σώσει αὐτὴ τὸν Μω-
δράῦ, ἀλλ' ἀκῆμη καὶ ὅτι ἤθελε προσπαθήσει νὰ τὸν
ἐκδικήσῃ. Εἰσελθοῦσα ἡ Μαρία, ἐκάθησε καὶ ἐδειξε
διὰ τῆς χειρὸς τὰ περίε τῆς τραπέζης θρανία,
προσκαλῆσασα τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὴν νὰ καθί-
σωσι· πλὴν ὅλοι ἐμεινον ὀρθιοι. Ὁ Λοκνβιλλιέρος
ἐπλησίασε σιωπηλῶς· ἡ πρὸς στιγμὴν ταραχθεῖσα
φυσιογνωμία του εἶχεν ἀναλάβει τὴν συνήθη της
ψυχρότητα καὶ αὐθάδειαν. Παρατήρησε στιγμιαίως
τὸν αἰχμάλωτον καὶ ἔπειτα ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον,
προσμένων τὴν ἐξήγησιν τῶν γιγνομένων. Ὁ παπᾶ
Πέτρος καὶ ὁ δόκτωρ εἶχον καθίσει εἰς τὸ πλάγιον

τῆς Μαρίας, καὶ ὁ Μωδράϊ ἐμεινεν ἐμπροσθέν της ἀκίνητος, ὁμοιάζων ἄνθρωπον μόλις συνελθόντα ἀπὸ τὰς ὁρμητικὰς ἐκείνας συγκινήσεις, αἵτινες παραλύουσιν ὅλας τὰς φυσικὰς δυνάμεις.

— Κύριε Μαρτίσιε, εἶπε μεθ' ἱκανὴν ὥραν ἡ Μαρία στραφείσα πρὸς αὐτόν, συνέθεσαν πράγματα, ἅτινα ἀγνοῶ, καὶ τὰ ὅποια μόνος ὑμεῖς δύνασθε νὰ μὲ φανερώσητε. Ὅμιλήσατε πῶς γίνεται νὰ εὕρω εἰς τόσον τρομερὰν θέσιν ἓνα εὐγενῆ, ἓνα τῶν ἀνδρειοτέρων καὶ πιστοτέρων ἀκολουθῶν τοῦ μακαρίτου βασιλέως τῆς Ἀγγλίας; πῶς γίνεται νὰ μὴν ἀπευθυνθῇ οὕτως εἰς ἐμὲ τὴν διοικοῦσαν ἐνταῦθα;

— Διότι δὲν ἐδυνήθη νὰ σᾶς πλησιάσῃ, κυρία, διότι ἔγινε θῦμα τῆς φρικωδεστερᾶς ἀνομίας.

— Ἐξηκολούθησατε, εἶπεν ἡ Μαρία παρατηρήσασα τὸν κόμην.

— Ἡ δολήγησις τόσων δυστυχῶν καὶ ταλαιπωριῶν θέλει σᾶς φανῇ ἀπίστευτος, εἶπεν ὁ Μωδράϊ μὲ σκυθρωπότητι. Πρὸ ἑξ μηνῶν περίπου ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸν ἅγιον Δομίνικον ἐπὶ τινος Ἰσπανικῆς Καραβέλλας. Αἷτια ἀνώτερα τῶν δυνάμεών μου καὶ ἡ ἀνυπομονησία μου τὴν ὁποίαν εἶχα διὰ νὰ φθάσω ἐνταῦθα, δὲν μὲ επέτρεπον νὰ ἐκλέξω ἄλλο πλοῖον. Μετὰ ὀκτὼ ἡμερῶν θαλασσοπλοῖαν, ὁ κακὸς κειρὸς μᾶς ἐξέριψεν ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου. Τὸ πλήρωμα ἐδυνήθη ν' ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν ξηρὰν ἀλλὰ ἡ Καραβέλλα ἐχάθη εἰς ἓν μέρος τῆς παραλίας, καὶ μόλις ἐδυνήθημεν νὰ σώσωμεν τὴν ζωὴν μας. Πτωχοὶ τινες ἄποικοι, οἵτινες κατοικοῦν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τῆς Πεντηκοστῆς, μᾶς συνέδραμν, μᾶς ἔδωσαν ζωοτροφίας καὶ τὰ ἰδιά των φορέματα, διότι δὲν εἶχομεν τίποτε ἐκ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων. Εἰς τοιαύτην σκληρὰν θέσιν εὐρισκόμενος, ἐνόμισα καθήκόν μου ν' ἀπευθυνθῶ πρῶτον εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου, τὸν βαρῶνον Λοανδιλλιέρον Ποκνσύ . . .

— Τὸν θεῖόν σας ἐννοεῖ, κύριε κόμη; εἶπεν ἡ Μαρία παρατηρήσασα τὸν Λοανδιλλιέρον, ὅστις δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, εἰμὴ διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς.

— Εἶπα τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν διοικητὴν, ἐξηκολούθησεν ὁ Μωδράϊ, καὶ ἐτόλμησα, κυρία, νὰ τεθῶ ὑπὸ τὴν προστασίαν σας. Ἐτώκλεισα καὶ μίαν ἐπιστολὴν εἰς μίαν ἄλλην τὴν ὁποίαν σᾶς ἐπεμπεν ὁ βαρῶνος Λοανδιλλιέρος.

— Τοιαύτην ἐπιστολὴν ἐγὼ δὲν ἔλαβον, εἶπεν ἡ Μαρία, ἀλλ' ἐξηκολούθητε.

— Ἦλπιζα νὰ λάβω ἀπάντησιν αὐτῆς, ἐξηκολούθησεν ὁ Μωδράϊ, καὶ ἐπρόσμενα μὲ ἀπερίγραπτον ἀνυπομονησίαν μέσον, διὰ νὰ περάσω εἰς τὴν Μαρτινίκαν· ἀλλ' οὔτε πλοῖον ἐφάνη, οὔτε μία λέμβος καὶν . . . Αἰφνης λαμβάνω μίαν διαταγὴν τοῦ διοικητοῦ, ὅστις μὲ προσεκάλει δι' ἐνὸς τῶν πρακτόρων του νὰ τῷ παρουσιάσω ἀποδείξεις τῆς αἰτίας τῆς μεταβάσεώς μου εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ ν' ἀποδείξω ἂν εἶχα νὰ ζήσω ἐλεύθερος εἰς τὴν ἀποικίαν. Πλὴν καὶ τὰ πράγματά μου καὶ τὰ διαβατήριά μου εἶχαν ἀπολεσθῇ, διὸ καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ τῷ προμηθεύσω τὰς

ὁποίας μ' ἐζήτει ἀποδείξεις, ἀλλὰ τὸν ἐβεβαίωσα ὡς χριστιανὸς καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὅτι εἶχα εἰπεῖ τὴν ἀλήθειαν. Δὲν μ' ἐπίστευσε, κυρία . . . συνελήφθη, κατεδικάσθη ἀνεκκλητῶς . . . καθὼς οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι καὶ κκοήθεις, αἵτινες ἔρχονται εἰς τὰς νήσους . . . καὶ μὲ ἠγόρασαν . . . ναι, κυρία, ἐπωλήθην . . . καὶ ὁ αὐθέντης μου μὲ ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του εἰς τὴν ἄκραν τῶν φοινίκων . . .

— Καὶ διατί νὰ μὴ διαμαρτυρηθῇτε κατὰ τῆς τρομερᾶς τύχης βίας; εἶπεν ἡ Μαρία καὶ οὔτε εἰς ἐμὲ καὶ ἀπευθύνθητε! . . . μήτε μίαν ἐπιστολὴν, μήτε μίαν καὶ λέξιν;

— Καὶ ἐδυνάμην νὰ γράψω; ἀπεκρίθη ὁδυνηρῶς ὁ Μωδράϊ· ἐπιστολὴν λέγει! καὶ πῶς ἤθελα τὴν γράψαι; μὲ τὸ αἷμά μου, ἐπὶ ῥύλλου δένδρου τινὸς ἢ εἰς τὸν φλοιὸν του; καὶ ἐπομένως, καὶ ἂν τὴν ἔγραφα ἤμην βεβαίως ὅτι ἤθελε σᾶς ἐγχειρισθῇ; Ὁχι, ὄχι, ἤθελα, ἤλπιζα μᾶλλον νὰ δραπτεύσω, καὶ νὰ εὕρω κολυμβῶν λέμβον τινὰ ἣτις νὰ μὲ ἀποβιβάσῃ ἐδῶ. Ἀλλὰ μὲ ἐπρόσεχαν πολὺ . . . Διὸ συνελήφθην περιπατῶν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐπανεφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν. Παρατηρεῖτε αὐτὰ τὰ σημεῖα; εἶναι τὰ ἔχνη τῶν δεσμῶν καὶ μαστιγώσεων τοῦ διοικητοῦ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔδειξε τοὺς γυμνοὺς βραχίονάς του, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφαίνοντο μαῦραι οὐλαί· ἡ Μαρία ἀνέφριξε καὶ παρετήρησεν ἐκ νέου τὸν Λοανδιλλιέρον, τοῦ ὁποίου τὸ ὑπεροπτικὸν στόμα ὑπεμειδίασε.

— Δὲν ἤλπιζα λοιπὸν πλέον νὰ ἐλευθερωθῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ Μωδράϊ, καὶ βασανιζόμενος τοιοῦτοτρόπως, ἐπερίμενα ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν τὸν θάνατον· ἀλλ' ὁ αὐθέντης μου μ' ἐπώλησεν εἰς τὸν πάτρωνα Βαλλιαρδέτον. Τότε συνέλαβον ὀλίγην ἐμπίδα καὶ θάρρος· ὁ Βαλλιαρδέτος μετεχειρίζετο τοὺς δούλους του ὡς ναύτας εἰς μεγάλην τινα λέμβον, διὰ τῆς ὁποίας περιέπλεε ἀπὸ τὴν μίαν νῆσον εἰς τὴν ἄλλην. Τέλος πάντων ἦλθε καὶ ἡ ἐδική μου σειρά· ἡ λέμβος προσωμίσθη πρῶτον εἰς τὴν Γουαδελοῦπαν καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Μαρτινίκαν, καὶ πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἐφθάσαμεν εἰς τὸν ὅρμον τοῦ ἁγίου Πέτρου. Ἀπέβην εἰς τὴν γῆν μὲ τὸν πλοῖ-αρχον, γεμάτος ἀπὸ χαρὰν καὶ ἐλπίδα· ἐνῶ ἀπεβιβάζαν τὰς πραγματείας, ἐγὼ ἐδραπίτευσα, καὶ ἦλθα ὑποκάτω τῶν τοιχῶν τοῦ φρουρίου καὶ ἐπροσπάθησα νὰ σᾶς πλησιάσω. Ἀλλ' ὑμεῖς εἰσθε τότε κλεισμένη εἰς τὰ ἐνδότερα δωμάτια, τὰ ὅποια δὲν ἐδυνήθην νὰ πλησιάσω. Ἐν τούτοις ὁ καιρὸς ἐχάλασε, τὸ πᾶν ἀνήγγελλε τρομερὸν κλύδωνα καὶ οἱ κάτοικοι, τῶν ὁποίων αἱ ἀποθήκαι ἦσαν ἐπὶ τῆς παραλίας, διετάχθησαν νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ φρούριον. Ὁ πάτρων Βαλλιαρδέτος ἔφερεν εἰς αὐτὸ τὰς πραγματείας του, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔμεινε τόπος, μᾶς ἔβαλαν τὴν νύκτα εἰς τὸ παρεκλήσιον. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' εἶχα ἀναχωρήσει ἀπὸ τὸ φρούριον, καθ' ἣν στιγμὴν δὲ, ὑποχρεωθεὶς ν' ἀφήσω τοὺς ἄλλους ὁμήρους, διέβαινα ὑπὸ τὰ παλάτια σας, ἡ καλοκαγαθία σας, κυρία, ἠθέλησε νὰ ὁράμῃ πρὸς βοήθειάν μας καὶ ν'

ἰσχυροῦς τὴν δυστυχίαν μου, καὶ μὰς ἐπέμψατε ἐλεημοσύνην. . . ἀπὸ τὴν ὅποιαν ἔλαβον καὶ ἐγὼ τὸ μέρος μου, δύο τάλληρα· μὲ τὸ ἐν ἡγόρεσα τὸ βαλάντιόν σας.

— Ἰδοὺ αὐτὸ, εἶπεν ἡ Μαρία ἐκβαλοῦσα τοῦ θυλακίου τῆς τὸ βαλάντιον. Ἄ! ἀμέσως παρατηρεῖ τις τὸν δάκτυλον τῆς θείας Προνοίας εἰς ὅλα ταῦτα.

— Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸ πρωῒ, ἐστάλην ἀπὸ τοῦ Βαλλιαρδέτου εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἱεροκλήρου. Ἡ διαταγὴ αὐτὴ ἐπὶ ἡγήσατο ἀπὸ βάρβαρον ἰδιοτροπίαν, καὶ ὁμοῦς ὑποταγὴν εἰς αὐτὴν, διότι ἤλπιζεν ὅτι ἐπιστρέψω ὁ γρήγορα καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἔγγικεν ἡ ὥρα τῆς ἀπολυτρώσεώς μου. Εἶχα πατήσαι τὸ ἔδαφος ὅπου διοικεῖτε, καὶ μ' ἐφαίνετο ὅτι ὅλοι αἱ συμφοραί μου ἐτελείωσαν· εἶχα θάρρος, ἐλπίδα καὶ ὑπομονήν. Ὁ Βαλλιαρδέτος ἔφθασε μίαν ὥραν κατόπιν ἀπὸ ἐμὲ εἰς τὴν συνοικίαν τοῦ Ἱεροκλήρου· ἦτον ἐφιππος καὶ τὸν ἡκολούθουν μαῦροί τινες· λέμβοι τινες ἐρρίμμενοι ἐπὶ τῆς παραλίας, εἰς τὴν ἄμμον. ἤρχιζαν νὰ πλέουν εἰς τὴν θάλασσαν ἕνεκα τῆς ὑφουμένης παλιρροίας, καὶ ὁ αὐθέντης μου ἐπέβη εἰς τὴν ἐδικήν του καὶ μὲ εἶπε νὰ τὸν ἀκολουθήσω· οἱ Μαῦροι ἔβλεπον ὁ εἰς τὸν ἄλλον μὲ φόβον καὶ ἐδίσταζαν νὰ ἐπιβιβασθῶν· τότε ὁ Βαλλιαρδέτος τοὺς διέταξε νὰ λάβουν τὰ κωπία, διότι ἤθελε μ' ὅλην τὴν τρικυμίαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Βασιλικὸν φρουρίον· πρέπει, ἀνέκραξε τρομερὰς ὕβρεις λέγων, νὰ ἐκβώμεν μὲ τὴν λέμβον εἰς τὸ πέλαγος, ἄλλως ὅλοι αἱ φορτωμένοι προχματεῖται θὰ ἀρπαχθοῦν καὶ θὰ δημευθοῦν! . . . Τότε ἐνόησα ὅτι τὰ μέσα τῆς σωτηρίας ἅτινα ἤλπιζα νὰ ἔχω, ἐχάνοντο τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου. Διότι ἂν ἀνεχώρουν ἀπὸ τὴν Μαρτινίκαν, τετέλεσται πλέον· ἀπεφάσισα λοιπὸν ν' ἀποθάνω μᾶλλον, ἢ νὰ ἐπιβιβασθῶ.

— Ἐμπρός! μ' ἐφώναζεν ὁ Βαλλιαρδέτος, εἰς τὰ κωπία! ἐγὰ ὁμοῦς ἀντὶ νὰ ὑπακούσω, πίπτω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐδγκίνω εἰς τὸ παράλιον. Ὁ Βαλλιαρδέτος, λυσσῶν, πυροβολεῖ κατ' ἐμοῦ μὲ τὰ δύο του πιστόλια καὶ ἔπειτα ῥίπτεται πρὸς καταδίωξίν μου. Δὲν ἦμην πολλὰ μακρὰν ἀπὸ αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἐφθασε· τότε δὲ ἤρχισαμεν νὰ πολεμῶμεν σῶμα μὲ σῶμα· ὁ Βαλλιαρδέτος, ἔβλεπα ὅτι ἤθελε νὰ μὲ φονεύσῃ, ἐγὼ δὲ ὑπερασπιζομένη τὴν ζωὴν μου ὄχι τόσον διότι τὴν ἡγάπων, ὅσον διὰ τὴν ἐλευθερίαν μου. Τέλος πάντων τὸν ἐπλήγωσα.

Αἱ ἐκπυρσοκροτήσεις τῶν πιστολίων ἔδωκαν εἰδῆσιν εἰς τοὺς κατοίκους πλησιοχώρου τινος οἰκίας. Ὅλοι οἱ ἐργάται ἔδραμον εἰς καταδίωξίν μου· τὸ κατ' ἐμὲ, ὀλίγον μὲ ἐμελλεν ἂν μὲ συνελάβανον, διότι ἤρχομην ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ παραδοθῶ εἰς αἰχμάλωτος. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς τὴν ὅποιαν εἶχα νὰ παρουσιασθῶ τέλος πάντων ἐνώπιόν σας, κυρία, ἐξέλιπεν ἀμέσως. Εἰσελθὼν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου, ἔμαθα ὅτι εἴχετε ἀναχωρήσει ἐκεῖσε τὸ πρωῒ ἐξήτησα νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ τοποτηρητοῦ διὰ νὰ τὸν φανερώσω τὴν θέσιν μου, καὶ νὰ ὑπερασπισθῶ τὸν ἑαυτὸν μου· ἤλπιζα δὲ τὸ τοιοῦτον ὡς τελευταῖον μέσον σωτηρίας· τὸν ἐπερίμενα δὲ ὁ

λας τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, αἵτινες παρήρχοντο εἰς τὸ τρομερὸν δεσποτήριον, ὅπου μὲ εἶχαν ῥίψει, καὶ ὅπου δὲν εἰσέρχετο οὔτε κἄν μία ἀκτίς φωτός. Τέλος πάντων ἡ θύρα τοῦ δεσποτηρίου ἠνοίχθη, καὶ ἐπαρουσιάσθη ὁ γραμματεὺς συνοδευόμενος ἀπὸ δύο στρατιώτας· αἵτινες ἤρχοντο νὰ μὲ ἀναγνώσωσι τὴν εἰς θάνατον καταδίκην μου. . . Μετὰ ταῦτα ὀλίγαι ὥραι παρήλθον· σήμερον μάλιστα ἤκουσα τὴν ἀπόφασίν μου, ὥστε μόνον αὕτη ἡ νύξ μὲ ἐμείνεν. . . Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια. Ἐναντίον πάσης δικαιοσύνης μὲ ἀφῆρσαν τὴν ἐλευθερίαν μου, μὲ ἐκάλυψαν μὲ ἀνομίας, μὲ ἐσυραν ἐμπροσθεν τῆς ἀγχόνος, καὶ ἐν ἡ θείᾳ Πρόνοια δὲν σὰς ἐπανεφέρειν ἐνταῦθα, Κυρία, αὐριοῦν ἤθελα ἀποθάνει θάνατον ἄτιμον.

Σιωπὴ διεδέχθη τοὺς ὀρμητικὸς τούτους λόγους· ἐπομένως ἡ Κυρία Δ' Ἐναμδοῦκ στραφεῖσα πρὸς τὸν κόμην, τῷ εἶπε μὲ βαθεῖαν συγκίνησιν·

— Δοιπόν! τί ἀπαντᾷτε, κύριε, εἰς ταῦτα;

Ὁ Δουανδελιέρος ἀνῶρθωσε τὴν κεφαλὴν· εἰς τὸ πρόσωπόν του ἦτον ἐξωγερθεὶς ὑπερβολικὴ ὠχρότης, πλὴν κανὲν σημεῖον δὲν ἐπρόδιδε τὴν ἐσωτερικὴν λύσασαν του. Ἐπροχώρησεν ἐν βῆμα ὡς διὰ ν' ἀπαντήσῃ κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, καὶ ἄνευ οὐδενὸς ὀρμητικοῦ κινήματος, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συγκινήσεως, εἶπε βραδέως·

— Ὁ πλοίαρχος Βαλλιαρδέτος ἀπέθανε σήμερον ἐξ αἰτίας τῶν πληγῶν του.

— Ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴν του! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία μὲ κίνημα ἐκπλήξεως. Ὁ αἰχμάλωτος ὕψωσε καὶ αὐτὸς τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν φρικτάς. Ναὶ μὲν, εἶχε πολλάκις προσβάλει θανατηφόρος τὸν ἐχθρὸν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, ἀλλὰ ποτὲ δὲν τῷ συνέβη νὰ φονεύσῃ ἄνθρωπον παλαίων σῶμα πρὸς σῶμα, καθὼς τὴν φορὰν ταύτην.

— Ναὶ, ὁ πλοίαρχος Βαλλιαρδέτος ἀπέθανεν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Δουανδελιέρος στραφεῖς πρὸς τὸν Μωδράν, ἀπέθανε φονευθεὶς ἀπὸ ἑνα τῶν ὁμήρων του, καὶ σὺ ὑπῆρξας ὁ φονεὺς του. Τί σημαίνουν ἡ προηγουμένη διαγωγή σου καὶ οἱ τίτλοι σου! ὁ δικαστὴς δὲν ὤφειλε νὰ ἴδῃ, εἰμὴ τὸ ἐγκλημα σου καὶ τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὅποιαν εὗρισκες καθ' ἡν ὥραν τὸ ἐπραΰνα· ἡ ἀπόφασις ἥτις σὲ καταδίκασεν, εἶναι δικαία. Καὶ ἔπειτα, εἰς ποῖον θὰ κἄμεις ἐφρῇσιν; πῶς δικαστήριον ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναιρέσῃ τὴν ἀπόφασιν ἥτις σὲ καταδίκασεν; ἡ δικαιοδοσίᾳ τῶν δικαστῶν τῆς ἀποικίας ταύτης εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ ἀνέκλητος. Εἶναι ἐν τῶν ὠραιότερων μας προνομίων καὶ τοῦτο, καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι θέλουν ἐπανασταεῖ, χρειὰς τυχοῦσης, διὰ νὰ ἐκδικήσωσι τὸν νόμον καὶ νὰ κατορθώσωσι τὴν πλήρη ἐφρῇσιν του.

— Ναὶ, ἀλλὰ λησμονεῖτε καὶ τὸ ἐδικόν μου δικαίωμα, εἶπεν ἡ Μαρία ἐγερθεῖσα μὲ ὑπεροψίαν καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα πρὸς τὸν αἰχμάλωτον, ὡς διὰ νὰ τὸν προστατεύσῃ καὶ νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ· λησμονεῖτε τὸ ὠραιότερον δικαίωμά μου, τὸ ν' ἀπονέμω δηλαδὴ χάριν ὅταν ἡ ἀνθρωπίνη δικαιοσύνη καταδικάσῃ τινά;

— Τωόντι· δύνασθε, κυρία, νὰ σώσητε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ τὴν ἀγχόνην, ἀπεκρίθη ὁ κόμης.

— Αὐρίον, Κύριε Μαρκέσιε, θέλετε ἔχει τὰς ἀρετήρους ἐπιστολάς μου, εἶπεν ἡ Μαρία στραφεῖσα πρὸς τὸν Μωδράῦ· οὗτος δὲ γονυπετήσας ἠσπάσθη τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἡ Μαρία τῷ ἔτεινεν, ἀλλ' ἡ συγκίνησις τοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα. Εἶχε παρατηρήσει τὸν θάνατον μὲ γαλήνιον ὄμμα, καὶ ἤδη ἡ εὐτυχία του τὸν κατέβληθεν. Ἡ συνήθως τόσον γενναία ψυχὴ του, ἐφαίνετο καταβληθεῖσα ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν τῆς. Ἰσχυρία, καὶ δάκρυα ἐτάραττον τὸ βλέμμα του, διότι ἡ εὐτυχία αὕτη ἦτο προτιμότερα τῆς ζωῆς του· ἡ ἐλπίς δηλονότι καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὴν Μαρίαν, ἦσαν πολυτιμότερα δι' αὐτὸν ἀντικείμενα. Ὁ Λοανβιλλιέρος ὑπέφερε μὲ ἀπάθειαν τὴν ταπείνωσίν του καὶ τὸν θρίαμβόν του ἀντιζήλου του· πλὴν κανένα δὲν ἠπάτησεν ἡ ἐξωτερικὴ αὕτη ἡσυχία του. Ὁ παπᾶ Πέτρος καὶ ὁ ἰατρὸς ἠλλαξαν βλέμματα ἀνήσυχα, ὅταν ὁ κόμης ἐξῆλθε, ἀφοῦ προηγουμένως ἐχαιρέτισε τὴν Μαρίαν, χωρὶς νὰ τῇ ἀπευθύνῃ μίαν καὶ λέξιν. Μετὰ μικρόν, ὁ Μωδράῦ ἀπεσύρθη συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν δόκτορα· ἐνῷ δὲ κατέβαινον τὴν κλίμακα, εὐρέθησαν ἀπέναντι τοῦ Λοανβιλλιέρου, ὅστις ἐστάθη ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμίδος διὰ νὰ φράξῃ τὴν διόδον. Ὁ πῖλός του, καταβιβασμένος μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του, μόλις ἄφηνεν ἀνοικτὸν τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου του· ἀλλ' ἡ ἐκφρασις τῶν ὠχρῶν καὶ συνεσταλμένων χειλέων του, καὶ ἡ στάσις τοῦ σώματός του, ἀνήγγελλον πρόσκλησιν μονομαχίας. Ὁ Μωδράῦ τὸν παρετήρησε μὲ ἐκπληξιν, διότι ἠγνόει τὰ αἷτια τῆς ἀρνησιδικίας τῆς ὁποίας ἐγένετο θῦμα, καὶ ἐθαύρει τὸν κόμην ὡς ἄδικον δικαστὴν καὶ ὅχι ὡς ἀτομικὸν ἐχθρόν.

— Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ Λοανβιλλιέρος μεγαλοφώνως· καὶ ἐν βραχυλογίᾳ, ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία τῆς Κυρίας Δ' Ἐναμβούκ ἠκύρωσε τὴν ἀπόφασιν ἥτις σὲ καταδίκασε καὶ σὲ ἐσωσεν ἀπὸ τὴν ἀγχόνην· ἀλλ' ἡ ἐξουσία αὐτῆς δὲν ἰσχύει νὰ κατορθώσῃ νὰ σὲ δικαιώσῃ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ ἐνώπιον ὅλων εἶσαι δολοφόνος.

Τὴν ὕβριν ταύτην ἀκούσας ὁ Μωδράῦ ὠπισθοδρόμησεν ὀλίγον, καὶ ἐκινήθη ὡς διὰ νὰ λάβῃ ξίφος.

— Δὲν ἔχεις ὄπλα, ὑπέλαθεν ὁ Λοανβιλλιέρος μὲ εἰρωνικὴν περιφρόνησιν, δὲν ἐσκέφθην τοῦτο ὅταν σὲ προσεκάλεσα εἰς μονομαχίαν. Εἶσαι εὐγενὴς, κύριε, δύναμαι νὰ μονομαχήσω μαζὺ σου, καὶ δὲν σὲ ἀρνούμαι ἱκανοποίησιν.

Ὁ Μωδράῦ τὸν παρετήρησε μὲ πλειοτέραν ἐκπληξιν ἢ ὀργὴν, καὶ τῷ ἀπεκρίθη μὲ γαλήνιον ὑπερψίαν, ἥτις, καὶ μὲ αὐτὸ τὸ δουρικὸν ἐπανωφόριόν του καὶ τὰ ἴχνη τὰ ὅποια τόσαι δυστυχίαι εἶχον ἀφήσει ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἐδείκνυνον ἐν τοσούτῳ ἀρκούντως ἀπὸ ποῖον αἷμα κατήγετο.

— Αὐρίον μὲ τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας, ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ φρουρίου.

— Μὲ ξίφος;

— Μὲ ξίφος, κύριε.

— Μονομαχία! ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρὸς καταπλαγεῖς.

Δὲν συλλογίζεσθε, κύριοι, τὰ παραπόμενα! ἡ Κυρία δὲν θέλει ὑποφέρει νὰ σφαγῶσιν οὕτω δύο εὐγενεῖς.

— Μάλιστα ἔχετε δικαίον, δόκτωρ, δὲν τὸ ἐσυλλογίσθην, ὑπέλαθεν ὁ Λοανβιλλιέρος. Ἐνδέχεται νὰ τὸ πληροφορηθῇ ἡ Κυρία, καὶ νὰ μᾶς βάλῃ ὑπὸ κράτησιν, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν μονομαχίαν ταύτην· ἀλλ' ὑπάρχει ἄλλο μέσον. Θέλετε, κύριε, εἶπε στραφεῖς πρὸς τὸν Μωδράῦ, νὰ μονομαχήσωμεν τώρα ἀμέσως;

— Εἰς τὰς διαταγὰς σας, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Μωδράῦ.

— Σταθῆτε, κύριοι, ἀνεφώνησεν ὁ δόκτωρ ριφθεὶς μεταξὺ αὐτῶν· δὲν ἤμπορεῖτε νὰ μονομαχήσετε χωρὶς μάρτυρας· ἂν ὁ εἷς ἐξ ὑμῶν φονευθῇ, ὁ ἕτερος θέλει θεωρηθῇ δολοφόνος.

— Θέλομεν εὖρε μάρτυρας, εἶπεν ὁ Λοανβιλλιέρος· πρῶτον ἔχομεν ὑμᾶς, δόκτωρ, μὴ θελήσατε νὰ τρέξετε ἐκεῖ ἐπάνω καὶ νὰ δώσητε τὴν εἰδησιν· θὰ ἔλθετε μαζὺ μας, ἄλλως τώρα ἀμέσως σᾶς σταματῶ διὰ τῶν φυλάκων μου.

Ὁ δόκτωρ ἠκολούθησεν ὅλως ἐκστατικὸς τοὺς δύο ἀντιπάλους. Εὗρον εἰς τὴν αὐλὴν τὸν Ρικίωνα καὶ ἀνθρώπους τινὰς τῆς Ἰσπανικῆς φρουρᾶς, οἵτινες ἐφαίνοντο περιμένοντες αὐτοὺς. Ἐξερχόμενος τοῦ φρουρίου ὁ Μωδράῦ, εἶπε σιγαλὰ εἰς τὸν δόκτωρα·

— Δὲν ἐννοῶ τὸ παραμικρὸν ἀφ' ὅλα ταῦτα· μία τοιαύτη ὕβρις . . . μία μονομαχία ὅπου ὁ εἷς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο ἴσως φονευθῇ! . . . παράφρων θὰ ᾔηναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος.

— Ὅχι, ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς, ἀλλ' εἶναι θανάσιμος ἐχθρὸς σας, διότι ἀγαπᾷ τὴν Κυρίαν.

— Α! τώρα ἐνόησα τὸ πᾶν! ἀνέκραξεν ὁ Μωδράῦ, καὶ στραφεῖς πρὸς τὸν Λοανβιλλιέρον, ἐπρόσθεσεν ὀρμητικῶς· Σπεύσατε, κύριε, ἐνδέχεται νὰ μᾶς προφθάσουν. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸν ἀκαιτούμενον καιρὸν διὰ νὰ μονομαχήσωμεν . . .

— Ἀλλ' ἡ πλάστιγγὴ κλίνει πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀντιπάλου σας, εἶπεν ὁ δόκτωρ ἀρπάσας τὸν βραχίονα τοῦ Μωδράῦ· μόλις ἤμπορεῖτε νὰ στερηθῆτε. Ἄν αὐτὸς ὁ διαβολοῦς ἄνθρωπος μ' ἐδίδε τουλάχιστον καιρὸν νὰ σᾶς δώσω κανὲν καλὸν ἐνδοναμωτικόν! Πλὴν, εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεσθε, δὲν θέλετε δυνηθῇ οὔτε τὸ ξίφος νὰ κρατήσεται.

— Ὑψάσατε, ἀπεκρίθη ὁ Μωδράῦ σφίγγας τὴν χεῖρα τοῦ δόκτωρος· ἤδη ὑπάρχει εἰς ἐμέ τι τὸ ὁποῖον μὲ καθιστᾷ ἰσχυρόν.

Ἐπροχώρησεν ἀκόμη ὀλίγον διὰ νὰ καταφύγῃ ὑπὸ τὰ ὀχυρώματα. Ὁ Ρικίων ἐκράτει δύο ξίφη τὰ ὅποια προσέφερεν εἰς τὸν Μωδράῦ.

— Ἐκλίξαστε, τῷ εἶπεν ὁ Λοανβιλλιέρος ἐκβιαλὼν τὸ ἱμάτιόν του καὶ λύσας τὸν λαίμαδέτην του. Ὁ Μωδράῦ ἠγείρε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ φρούριον καὶ ἶδε τὸ παράθυρον τῆς αἰθούσης, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσει τὴν Μαρίαν· ἐπομένως, πρὶν τεθῇ εἰς θέσιν ἀμύνης, ἐπλησίασε τὸν ἰατρὸν καὶ τῷ εἶπε περιλύπως·

— Ἄν φονευθῶ, εἰπῆτε εἰς τὴν Κυρίαν Δ' Ἐναμβούκ ὅτι ὁ τελευταῖός μου λογισμὸς ἦτο δι' αὐτήν.

Ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ ταῦτα, ἡ Κυρία Δ' Ἐκμδούκ ἤκουσε κωφὸν τινα θόρυβον, καὶ ταρ-
χώδη βήματα ὑπὸ τὰ παράθυρά της.

— Κανὲν νέον δυστύχημα ἀκόμη! ἐψιθύρισε
προσδληθεῖσα ἀπὸ ἀμυδρὸν τι προαίσθημα.

— Τί κάμουν ἐκεῖνοι ἐκεῖ κάτω; εἶπεν ὁ παπᾶ
Πέτρος παρατηρήσας ἀπὸ τὸ παράθυρον.

— Ἀ! καὶ δὲν βλέπετε, πάτερ μου! ἀνέκραξεν
ἡ Μαρία ὀπισθοδρομήσασα καὶ καλύψασα τὸ πρόσω-
πὸν της μετὰ τὰς χεῖράς της. . . ἓνας πληγωμένος. . .
ἓνας ἀποθάνων ἴσως. . . τὸν φέρουν ἐδῶ. . .

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Ῥικίων εἰσῆλθεν ὅλως τε-
ταραγμένος.

— Τρέξατε, πάτερ μου, εἶπε, τρέξατε! ὁ κόμης
ἐπληρώθη. . . ὅπου καὶ ἂν ἦναι θὰ παραδώσῃ τὴν
ψυχὴν του πρὸς τὸν ὕψιστον. . . τρέξατε νὰ τὸ
ἐξομολογήσεται.

— Ὁ ἀποθάνη! ἀνέκραξεν ἡ Μαρία φρικιάσασα,
Ὁ ἀποθάνη! Ποῖος λοιπὸν τὸν ἐφόνευσε;

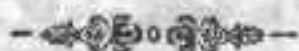
— Ὁ δαίμων, ὁ κατὰδικὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐ-
μελλεν αὐρίον νὰ κρεμασθῇ, ἀπεκρίθη ὁ Ῥικίων.

Μετ' ὀλίγην ὥραν, ὁ δόκτωρ φθάσας εὗρε τὴν Μ-
ρίαν δεομένην πρὸς τὸν θεόν.

— Ἀπέθανεν ὁ Λοανθιλλιέρ; ἀνέκραξεν.

— Ἀκόμη, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός· ἔχει πληγὴν εἰς
τὸ στήθος, ἀλλ' αὐταὶ αἱ πληγαὶ δὲν ἐπιφέρουν ἐ-
νίστε τὸν θάνατον.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ.

— 0 —

Ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, οἰκοδόμημα μικρὸν
μὲν ἀλλὰ χαριέστατον, εἶναι ὡς ὁ τιμαλφὴς λίθος
τοῦ καλλιτεχνικοῦ τῆς Ἀκροπόλεως διαδήματος.
Πρὸ τῶν προπυλαίων ἐμπρέπων εἰς θέσιν περιφανῇ,
καὶ ὑπερέχων τῆς ἀνόδου ἥτις ἄλλοτε μὲν κατ' εὐ-
θείαν, ἐπὶ δὲ Ῥωμαίων διὰ μαρμαροκτίστου κλίμα-
κος ἦγε πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν, ὁ χαρίεις οὗτος ναΐ-
σκος προκατελάρμυε τὰς τῶν ἀνιόντων ψυχὰς,
προπαρασκευάζων αὐτὰς εἰς τὴν εὐλάβειαν μεθ' ἧς
ὤφειλον νὰ προσέλθωσιν εἰς τὰ μεγάλα ἱερά, καὶ
εἰς τὸν θαυμασμὸν ὃν ἐμελλε νὰ ταῖς ἐμπνεύσῃ τὸ
ἀπαράμιλλον αὐτῶν κάλλος. Ἡ θρησκευτικὴ αὕτη
ἐξίς τοῦ προτάττειν μικρὰ εὐκτήρια πρὸ τῶν μεγά-
λων ναῶν, προῆλθε, φαίνεται, ἐξ Αἰγύπτου. Ἐκεῖ,
κατὰ τὰς τῶν συγγραφέων περιγραφάς, καὶ κατὰ τὰ
τεράστια λείψανα τὰ σωζόμενα παλλαχοῦ τῆς Αἰ-
γύπτου, πρὸ πάντων δὲ ἐν Καρνάκ, ταῖς ἐκατοντα-
πύλοις Θήβαις, ἐκάστου ναοῦ προηγείτο προαύλιον,
περιεχόμενον ὑπὸ στεᾶς ὑποστύλου. Πρὸ τῆς εἰσόδου
τοῦ προαυλίου ἴσταντο δύο ὀγκώδεις πυργοειδεῖς
πυλώνες, καὶ πολλὰί πολλαῖς ἐξεδέχοντο ἀλλήλας

τοιαῦται αὐλαὶ μετὰ τῶν πυλώνων. Ἐμπρὸς δὲ τοῦ
πρώτου ἢ ἐξωτάτου προαυλίου ἠγείρετο τακτικῶς
πάντοτε ναὸς μικρὸς καὶ τετράγωνος, κίωνων πλη-
ρες ἔχων τὸ ἐμβαδὸν, καὶ τὴν περιφέρειαν ἐκ βρα-
χέων κίωνων ἱσταμένων ἐπὶ ἐρείσματος τοίχου. Ὁ
ναΐσκος οὗτος ἐκαλεῖτο τυρώνιον.

Ἡ αὕτη διάταξις ἐπεκράτησε καὶ ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλ-
λάδος, κυρίως, ὡς φαίνεται, ὅπου καὶ ἡ λατρεία εἶχε
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετενεχθῇ ἐξ Αἰγύπτου. Ἐν
Ἐλευσίνι, φερ' εἰπεῖν, ὅπου τὰ μυστήρια ὑποδεικνύ-
ουσι ξένην καταγωγὴν, πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ μεγάλου
Τελεστηρίου τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, ἴστατο ὁ ναΐ-
σκος τῆς Προκυλαίας Ἀρτέμιδος. Οὕτω καὶ πρὶν τῶν
Πυλῶν τοῦ ναοῦ τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, τῆς Αἰγυ-
πτιакῆς Νιθ, ὡς γνωστὸν, ὠκοδομήθη οὗτος ὁ μι-
κρὸς τῆς Νίκης ναός.

Ἦν δὲ ἡ Νίκη κυρίως μία τῶν ἀντιλήψεων, ἡ
τρόπων παραστάσεως, τῆς ἐνόπλου καὶ πολεμικῆς
Ἀθηνᾶς, ἐπιθετὸν δοθέν αὐτῇ ἀφ' οὗτο μάλιστα ὠ-
δήγησε τοὺς Ἀθηναίους εἰς τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν
θριάμβους, κατ' ἀρχὰς μὲν κατὰ τῶν συμμάχων Εὐ-
βοέων καὶ Βοιωτῶν, ἐπειτα δὲ καὶ κατὰ τῶν Μή-
δων, ὥστε ἡ Ἀθηνᾶ Νίκη ἦν ἡ ἐπιθετικὴ καὶ τρο-
παιοῦχος θεὰ, ὡς ἡ πρόμαχος Ἀθηνᾶ ἦν ἡ ἀμυντικὴ
φρουρὸς τῆς μεγάλης πόλεως.

Ἀλλ' ὡς τοῦτο πολλάκις συνέβαινεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
μυθολογίᾳ, τὸ ἐπιθετὸν ἐγένετο οὐσιαστικόν, καὶ ἡ
ιδιότης τῆς Θεᾶς μετεπονήθη εἰς Θεὰν ἰδίαν, τὴν
νεανικὴν καὶ ὑπόπτερον τῆς Ἀθηνᾶς ἀχόλουθον. Οἱ
Σπαρτιάται εἶχον ἐν τῇ πόλει των ἄγαλμα τοῦ Ἀ-
ρεως ἄλυστόδετον, αἰνιττόμενοι ὅτι ἐδέσμευσαν παρ'
ἑαυτοῖς τὸν θεὸν τοῦ πολέμου, ἵνα μήποτε αὐτομα-
λῆσας προσφέρῃ ἄλλοις λαοῖς τὰ ἐνδοξα δῶρά του.
Ἀλλ' οὐχ ἥττον οὐδ' ἀναξιώτερον τῶν Σπαρτιατῶν
ἀντεποιοῦντο τὴν ἀποκλειστικὴν κτῆσιν τῆς πολεμι-
κῆς δόξης οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐξέφραζον ὁμῶς τὴν ἀξίω-
σιν ταύτην διὰ συμβόλου εἰσεθεατέρου καὶ οἰκιστέ-
ρου πρὸς τὸ χάριεν αὐτῶν πνεῦμα καὶ τὴν τρυφεράν
αὐτῶν αἴσθησιν. Οὐχὶ διὰ τῆς βίας, καὶ ἐνδεσμώ-
του μέρει ἠναγκάζετο νὰ μένῃ παρ' αὐτοῖς ὁ θεὸς
τῶν πολέμων. Ἀλλ' ἡ Νίκη, ἡ ὡραία τῆς Ἀθηνᾶς
ὀπαδός, ὑπεριπταμένη τοῦ Μαραθωνίου πεδίου, καὶ
ἰδοῦσα ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων τὰ κατορθώματα, ἔσπευ-
σε πρὸς τὴν πόλιν τὴν παραγαγοῦσαν τοιοῦτους ἡ-
ρωας, καὶ πιστεύουσα ὅτι πόλιν ἐνδοξοτέραν αὐτῆς
δὲν δύναται ν' ἀπαντήσῃ ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἐξελέξατο
αὐτὴν ὡς σταθεράν της διαμονήν, καὶ καταθεμένη
ἐνταῦθα τὰς τούντεῦθεν περιττὰς πτέρυγας της, ἀπὸ
πτερωτῆς μετεκλήθη Ἀπτερος.

Ὁ ναὸς εἶναι ἐκ μαρμαροῦ Πεντελησίου, ἐκ τῆς αὐ-
τῆς δηλαδὴ ὕλης ὡς καὶ ὁ Παρθενὼν καὶ τὰ Προπύ-
λαια ὠκοδομημένους. Μῆκος δ' ἔχει ποδῶν εἰκοσιεπτὰ
καὶ πλάτος δεκαοκτὼ καὶ ἡμίσεως, καὶ ῥυθμὸν Ἰώ-
νιον, χαριεστάτων ἀναλογιῶν. Εἴτα δὲ κατὰ τὴν διά-
θεσιν τετράστυλος ἀμφιπρόστυλος, ἥτοι ἔχει ἐκατέ-
ρωθεν ἀνὰ τέσσαρας κίονας, καὶ ἡ ἐμπροσθία πλευρὰ
ἀντὶ τοίχου τοῦ σπηκοῦ ἔχει μόνον δύο παραστάδας,
αἵτινες συνείχοντο διὰ κιγκλίδων χαλκῶν. Ὅλα τὰ